

El creixement urbanístic i la protecció del medi xoquen una vegada més. Amb un sostre demogràfic establert en 100.000 habitants, Sant Cugat del Vallès s'enfronta a la polèmica del darrer eixamplament.

Torre Negra: la darrera eixampla de Sant Cugat

Entre el nord de la serra de Collserola i el municipi de Sant Cugat hi ha una zona anomenada Torre Negra que, segons el Pla General Metropolità del 1976, era en gran part qualificada d'edificable. Amb els anys ningú no va aixecar-hi cap edifici i la qualificació va passar a ser edificable no programat. No va ser fins que es va posar sobre la taula un projecte per a urbanitzar la zona que van començar les protestes. La propietat dels terrenys és dividida entre un conjunt de petits propietaris i la constructora Núñez i Navarro, que en posseeix un 50%. L'Associació de Veïns de Sant Cugat Propietaris de

Torre Negra, formada en gran part per famílies propietàries de terrenys a la zona des de fa generacions, ha fet la proposta d'edificar el 16,77% dels 281.000 metres quadrats de la zona i cedir la resta al poble. Però l'oposició, en aquest cas, és nombrosa i poderosa. A banda del moviment veïnal contra la urbanització, tots els grups polítics municipals s'han manifestat també a favor de preservar la Torre Negra, malgrat que el Partit Popular va abstenir-se al ple municipal de dilluns dia 16 de juny, en una votació contra el pla d'actuació urbanística (PAU) de Núñez i Navarro, que es va haver de tramitar per imperatiu judicial.

La decisió de la justícia. El 20 de desembre de l'any passat, el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya va dictar una interlocutòria per la qual s'anul·lava l'acord del ple de l'Ajuntament de Sant Cugat per a denegar l'aprovació inicial del programa d'actuació urbanística del sector de Torre Negra. És a dir, s'obligava a tramitar el PAU. L'associació de propietaris assegura que no té pressa a edificar i estarien disposats a acceptar una permuta de terrenys que l'ajuntament sempre s'ha negat a concedir. Pere Feliu, el president d'aquest col·lectiu de propietaris, addueix que tot plegat és fruit d'una històrica mala gestió. "Si ens haguessin proposat un canvi de terrenys quan a Sant Cugat encara hi havia espai per a construir, tots ho hauríem acceptat, però ara ja es massa tard." El govern de la ciutat els va arribar a fer una oferta de 240.000 euros per hectàrea, però l'Associació de Propietaris ho va rebutjar. Segons els seus càlculs, el preu de mercat dels terrenys és de 2.400.000 euros per hectàrea, que és el preu amb què l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès va indemnitzar els propietaris de terrenys en una àrea molt propera.

També cal tenir en compte més projectes que planen sobre Torre Negra, com ara la Ronda Sud, una carretera que alleugeriria el trànsit pel sud de la ciutat, i un túnel ferroviari per unir Barcelona i Sant Cugat per sota Collserola, des de l'avinguda del Tibidabo fins al costat del nou edifici d'ESADE i del centre empresarial Creapolis, que es construeix a la ciutat vallesana.

L'oposició al PAU. Si hi ha cap aspecte que es destaca en tot allò que fa referència a la defensa de Torre Negra és la unitat dels grups polítics de Sant Cugat. Només l'abstenció del Partit Popular trenca la unanimitat política de refús a l'edificació de la zona, malgrat que els populars continuen declarant-se partidaris de la protecció de l'àrea. A banda dels polítics, a Sant Cugat hi ha un ampli suport ciutadà a la preservació de Torre Negra. La Plataforma Cívica per a la Defensa de Torre Negra i Rodalia esgrimeix que la zona té un gran valor ecològic i la urbanització significaria un atac sever

Foto satèl·lit que permet de localitzar la zona de Torre Negra, a Sant Cugat del Vallès (Vallès Occidental), amenaçada per la urbanització.

La Torre Negra que dona nom a l'espai natural de Sant Cugat del Vallès.

a la biodiversitat de l'indret. Lluís Llerena, representant de la plataforma, assegura que, a part de l'amenaça a la natura, també es posa en perill la darre-
ra zona agrícola de Sant Cugat. "Torre Negra és l'últim espai on hi ha conreus i cal preservar aquest reducte on es pot observar com era el Vallès tradicional i pagès." Ara els conreus de la plana són erms i cap propietari no els fa servir per al conreu. De totes maneres, els representants de la plataforma asseguren que hi ha moltes espècies que, tot i viure al bosc, s'alimenten en aquests camps. Entre aquestes espècies hi ha el gamarús, la guineu, l'òliba, el xoriguer i el toixó, que és l'emblema de la plataforma cívica i de les senyalitzacions de la zona.

Entre els èxits dels ecologistes es destaca que a l'esborrany del Pla Territorial Metropolità de Barcelona s'ha eliminat la construcció del vial de cornisa i del túnel central que hauria travessat Collserola. D'aquesta manera, amb la

construcció d'un únic túnel ferroviari, l'afectació ambiental és mínima.

La batalla d'informes ecològics.

Un dels aspectes clau dins la polèmica de Torre Negra és determinar fins a quin punt el valor ecològic de la zona hauria d'impedir-hi l'edificació. Enfront de tots els arguments de la Plataforma en Defensa de Torre Negra, l'Associació de Propietaris és del parer que els terrenys de la discòrdia no tenen cap valor ecològic, per bé que accepten que són simbòlics per a la població. Per reforçar els seus arguments, van encarregar un informe a l'empresa d'estudis ambientals Ecafir, que va determinar que l'impacte ambiental hi seria molt petit. La seva proposta, diuen, respecta l'emblemàtic pi d'en Xandri i el camí de can Borrell, que uneix Sant Cugat amb l'ermita de Sant Medir tot travessant Collserola. També esgrimeixen l'argument que el pla Natura 2000 no inclou Torre Negra com a zona protegida.

Per una altra banda, l'Ajuntament de Sant Cugat, a fi de contrarestar els de l'Associació de Propietaris, aporta els informes desfavorables a la urbanització del Consorci del Parc de Collserola i el Departament de Medi Ambient i Habitatge. Segons aquests estudis, la urbanització proposada per Núñez i Navarro afectaria hàbitats i fauna protegits. El batlle de Sant Cugat, Lluís Recoder, va demanar a la Generalitat de Catalunya d'accelerar la declaració de la serra de Collserola com a parc natural, amb l'objectiu que la protecció de Torre Negra fos "irreversible" i, d'aquesta manera, poder tancar definitivament l'afer. Els seus principals enemics seran els tribunals i la insistència tant de Núñez i Navarro com dels petits propietaris que diuen que no tenen pressa "per esperar que es faci justícia".

Joan Ramon Armadàs